

ΧΗΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΕΛΤΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Σε περίπτωση έκθεσης εργαζομένων σε χημικούς παράγοντες, ο εργοδότης οφείλει να γνωρίζει τους κινδύνους τους οποίους αυτή συνεπάγεται για την υγεία των εργαζομένων. Τις πληροφορίες για τους κινδύνους καθώς και τις μεθόδους ασφαλούς χρήσης των χημικών παραγόντων είναι υποχρεωμένοι να τις παρέχουν οι προμηθευτές (εισαγωγείς – παρασκευαστές). (Ν 1568/85, άρθ. 25)

Οι πληροφορίες αυτές βρίσκονται στα **Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας** ή Δελτία ασφαλούς χρήσης προϊόντων (Material Safety Data Sheet).

Τα Δελτία αυτά έχουν τυποποιημένη μορφή, περιλαμβάνουν 16 σημεία (συνημμένο 1) και πρέπει να είναι διαθέσιμα στην ελληνική γλώσσα. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πότε έχουν εκδοθεί και αν υπάρχουν αναθεωρήσεις.

Τα επικίνδυνα χημικά προϊόντα ταξινομούνται και επισημαίνονται σύμφωνα με τους παρακάτω πίνακες όπου φαίνονται τα σύμβολα και οι ενδείξεις κινδύνου (πίνακας 1), οι φράσεις κινδύνου (πίνακας 2), και οι φράσεις ασφαλούς χρήσης (πίνακας 3).

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- **Ν1568/85** «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (Φ.Ε.Κ. 177/A/85)
- **Κ.Υ.Α. 1197/89** «Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση με τις οδηγίες 88/379/ΕΟΚ και 89/178/ΕΟΚ.» (Φ.Ε.Κ. 567/B/6–9–90)
- **Κ.Υ.Α. 378/94** «Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/ΕΟΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.» (Φ.Ε.Κ. 705/B/20-09-1994)
- **Π.Δ. 17/1996** «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» (Φ.Ε.Κ. 11/A/96)
- **Π.Δ. 338/2001** «Προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες» (Φ.Ε.Κ. 227/A/09-10-2001)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Σύμβολα – Ενδείξεις Κινδύνου

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ - ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ			
ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
	E Εκρηκτικό Explosive Explosif Explosionsgefährlich		O Οξειδωτικό Oxidizing Comburant Brandfördernd
	F Πολύ εύφλεκτο Highly flammable Facilement inflammable Leichtentzündlich		F+ Εξαιρετικά εύφλεκτο Extremely flammable Extrêmement inflammable Hochentzündlich
	T Τοξικό Toxic Toxique Giftig		T+ Πολύ τοξικό Very toxic Très toxique Sehr giftig
	C Διαβρωτικό Corrosive Corrosif Ätzend		Xn Επιβλαβές Harmful Nocif Mindergiftig
	Xi Ερεθιστικό Irritant Irritant Reizend		N Επικίνδυνο για το περιβάλλον Dangerous for the environment Dangereux pour l'environnement Umweltgefährlich

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Φράσεις Ειδικών Κινδύνων (Φράσεις R)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ - ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

ΦΡΑΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΦΡΑΣΕΙΣ R)

R1. Εκρηκτικό σε ξηρή κατάσταση.	R27. Πολύ τοξικό σε επαφή με το δέρμα.	R51. Τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς.
R2. Κίνδυνος έκρηξης από κρούση, τριβή, φωτιά ή άλλες πηγές ανάφλεξης.	R28. Πολύ τοξικό σε περίπτωση κατάποσης.	R52. Επιβλαβές για τους υδρόβιους οργανισμούς.
R3. Πολύ μεγάλος κίνδυνος έκρηξης από κρούση, τριβή, φωτιά ή άλλες πηγές ανάφλεξης.	R29. Σε επαφή με το νερό ελευθερώνονται τοξικά αέρια.	R53. Μπορεί να προκαλέσει μακροχρόνιες δυσμενείς επιπτώσεις στο υδάτινο περιβάλλον.
R4. Σχηματίζει πολύ ευαίσθητες εκρηκτικές μεταλλικές ενώσεις.	R30. Κατά τη χρήση γίνεται πολύ εύφλεκτο.	R54. Τοξικό για τη χλωρίδα.
R5. Θέρμανση μπορεί να προκαλέσει έκρηξη.	R31. Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται τοξικά αέρια.	R55. Τοξικό για την πανίδα.
R6. Εκρηκτικό σε επαφή ή χωρίς επαφή με τον αέρα.	R32. Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται πολύ τοξικά αέρια.	R56. Τοξικό για τους οργανισμούς του εδάφους.
R7. Μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά.	R33. Κίνδυνος αθροιστικών επιδράσεων.	R57. Τοξικό για τις μέλισσες.
R8. Η επαφή με καύσιμο υλικό μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά.	R34. Προκαλεί εγκαύματα.	R58. Μπορεί να προκαλέσει μακροχρόνιες δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον.
R9. Εκρηκτικό όταν αναμιχθεί με καύσιμα υλικά.	R35. Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα.	R59. Επικίνδυνο για τη σπιβάδα του όζοντος.
R10. Εύφλεκτο.	R36. Ερεθίζει τα μάτια.	R60. Μπορεί να εξασθενήσει τη γονιμότητα.
R11. Πολύ εύφλεκτο.	R37. Ερεθίζει το αναπνευστικό σύστημα.	R61. Μπορεί να βλάψει το έμβρυο κατά της διάρκεια της κύησης.
R12. Εξαιρετικά εύφλεκτο.	R38. Ερεθίζει το δέρμα.	R62. Πιθανός κίνδυνος για εξασθένηση της γονιμότητας.
R14. Αντιδρά βίαια με νερό.	R39. Κίνδυνος πολύ σοβαρών μόνιμων επιδράσεων.	R63. Πιθανός κίνδυνος δυσμενών επιδράσεων στο έμβρυο κατά τη διάρκεια της κύησης.
R15. Σε επαφή με το νερό εκλύει εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια.	R40. Ύποπτο καρκινογένεσης.	R64. Μπορεί να βλάψει τα βρέφη που τρέφονται με μητρικό γάλα.
R16. Εκρηκτικό όταν αναμιχθεί με οξειδωτικές ουσίες.	R41. Κίνδυνος σοβαρών οφθαλμικών βλαβών.	R65. Επιβλαβές: μπορεί να προκαλέσει βλάβη στους πνεύμονες σε περίπτωση κατάποσης.
R17. Αυτοαναφλέγεται στον αέρα.	R42. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση όταν εισπνέεται.	R66. Παρατεταμένη έκθεση μπορεί να προκαλέσει ξηρότητα δέρματος ή σκάσιμο
R18. Κατά τη χρήση μπορεί να σχηματίσει εύφλεκτα / εκρηκτικά μείγματα ατμού-αέρος.	R43. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση σε επαφή με το δέρμα.	R67. Η εισπνοή ατμών μπορεί να προκαλέσει υπνηλία και ζάλη
R19. Μπορεί να σχηματίσει εκρηκτικά υπεροξειδία.	R44. Κίνδυνος έκρηξης αν θερμανθεί υπό περιορισμό.	R68. Πιθανοί κίνδυνοι μόνιμων επιδράσεων
R20. Επιβλαβές όταν εισπνέεται.	R45. Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο.	
R21. Επιβλαβές σε επαφή με το δέρμα.	R46. Μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες.	
R22. Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης.	R48. Κίνδυνος σοβαρής βλάβης της υγείας ύστερα από παρατεταμένη έκθεση.	
R23. Τοξικό όταν εισπνέεται.	R49. Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο όταν εισπνέεται.	
R24. Τοξικό σε επαφή με το δέρμα.	R50. Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς.	
R25. Τοξικό σε περίπτωση κατάποσης.		
R26. Πολύ τοξικό όταν εισπνέεται.		

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Φράσεις Ασφαλούς Χρήσης (Φράσεις S).

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ - ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

ΦΡΑΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΦΡΑΣΕΙΣ S)

- S1. Να φυλάσσεται κλειδωμένο.
S2. Μακριά από παιδιά.
S3. Να φυλάσσεται σε δροσερό μέρος.
S4. Μακριά από κατοικημένους χώρους.
S5. Να διατηρείται το περιεχόμενο μέσα σε...
(το είδος του κατάλληλου υγρού, καθορίζεται από τον παραγωγό.)
S6. Να διατηρείται σε ατμόσφαιρα...
(το είδος του αδρανούς αερίου καθορίζεται από τον παραγωγό.)
S7. Το δοχείο να διατηρείται ερμητικά κλεισμένο.
S8. Το δοχείο να προστατεύεται από την υγρασία.
S9. Το δοχείο να διατηρείται σε καλά αεριζόμενο μέρος.
S12. Μη διατηρείται το δοχείο ερμητικά κλεισμένο.
S13. Μακριά από τρόφιμα, ποτά και ζωοτροφές.
S14. Μακριά από...
(ασύμβατες ουσίες που καθορίζονται από τον παραγωγό).
S15. Μακριά από θερμότητα.
S16. Μακριά από πηγές ανάφλεξης - Απαγορεύεται το κάπνισμα.
S17. Μακριά από καύσιμα υλικά.
S18. Χειριστείτε και ανοίξτε το δοχείο προσεκτικά.
S20. Μην τρώτε ή πίνετε όταν το χρησιμοποιείτε.
S21. Μην καπνίζετε όταν το χρησιμοποιείτε.
S22. Μην αναπνέετε τη σκόνη.
S23. Μην αναπνέετε αέρια/αναθυμιάσεις/ατμούς/εκνεφώματα (η κατάλληλη διατύπωση καθορίζεται από τον παραγωγό)
S24. Αποφύγετε την επαφή με το δέρμα.
S25. Αποφύγετε την επαφή με τα μάτια.
S26. Σε περίπτωση επαφής με τα μάτια πλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό και ζητήστε ιατρική συμβουλή.
S27. Αφαιρέστε αμέσως όλα τα ενδύματα που έχουν μολυνθεί.
S28. Σε περίπτωση επαφής με το δέρμα, πλυθείτε αμέσως με άφθονο...
(το είδος του υγρού καθορίζεται από τον παραγωγό).
S29. Μην αδειάζετε το υπόλοιπο του περιεχομένου στην αποχέτευση.
S30. Ποτέ μην προσθέτετε νερό στο προϊόν αυτό.
S33. Λάβετε προστατευτικά μέτρα έναντι ηλεκτροστατικών εκκενώσεων.
S35. Το υλικό και ο περιέκτης του πρέπει να διατεθούν με ασφαλή τρόπο.
S36. Να φοράτε κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία.
S37. Να φοράτε κατάλληλα γάντια.
S38. Σε περίπτωση ανεπαρκούς αερισμού, χρησιμοποιείτε κατάλληλη αναπνευστική συσκευή.
S39. Χρησιμοποιείτε συσκευή προστασίας ματιών / προσώπου.
S40. Για τον καθαρισμό του δαπέδου και όλων των αντικειμένων που έχουν μολυνθεί από το υλικό αυτό χρησιμοποιείτε...
(το είδος καθορίζεται από τον παραγωγό).
S41. Σε περίπτωση πυρκαγιάς και/ή έκρηξης μην αναπνέετε τους καπνούς.
S42. Κατά τη διάρκεια υποκαπνισμού / ψεκασμού χρησιμοποιείτε κατάλληλη αναπνευστική συσκευή (η κατάλληλη διατύπωση καθορίζεται από τον παραγωγό).
S43. Σε περίπτωση πυρκαγιάς χρησιμοποιείτε...
(αναφέρεται το ακριβές είδος μέσων πυρόσβεσης. Εάν το νερό αυξάνει τον κίνδυνο, προστίθεται: "Μη χρησιμοποιείτε ποτέ νερό").
S45. Σε περίπτωση ατυχήματος ή αν αισθανθείτε αδιαθεσία ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή (δειξτε την ετικέτα αν είναι δυνατό).
S46. Σε περίπτωση κατάποσης ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή και δείξτε αυτό το δοχείο ή την ετικέτα.
S47. Να διατηρείται σε θερμοκρασία που δεν υπερβαίνει τους... °C
(καθορίζεται από τον παραγωγό).
S48. Να διατηρείται υγρό με...
(το κατάλληλο υλικό καθορίζεται από τον παραγωγό).
S49. Διατηρείται μόνο μέσα στο αρχικό δοχείο.
S50. Να μην αναμιχθεί με...
(καθορίζεται από τον παραγωγό).
S51. Να χρησιμοποιείται μόνο σε καλά αεριζόμενο χώρο.
S52. Δεν συνιστάται η χρήση σε ευρείες επιφάνειες σε εσωτερικούς χώρους.
S53. Αποφύγετε την έκθεση - εφοδιαστείτε με τις ειδικές οδηγίες πριν από τη χρήση.
S56. Το υλικό αυτό και ο περιέκτης του να εναποτεθούν σε χώρο συλλογής επικινδύνων ή ειδικών αποβλήτων.
S57. Να χρησιμοποιηθεί ο κατάλληλος περιέκτης για να αποφευχθεί μόλυνση του περιβάλλοντος.
S59. Ζητήστε πληροφορίες από τον παραγωγό / προμηθευτή για ανάκτηση / ανακύκλωση.
S60. Το υλικό και ο περιέκτης του να θεωρηθούν κατά τη διάθεσή τους επικίνδυνα απόβλητα.
S61. Αποφύγετε την ελευθέρωσή του στο περιβάλλον. Συμβουλευθείτε τις ειδικές οδηγίες / δελτίο δεδομένων ασφαλείας.
S62. Σε περίπτωση κατάποσης να μην προκληθεί εμετός: ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή και δείξτε αυτό το δοχείο ή την ετικέτα του.
S63. Σε περίπτωση ατυχήματος λόγω εισπνοής: απομακρύνετε το θύμα από το μολυσμένο χώρο και αφήστε το να ηρεμήσει.
S64. Σε περίπτωση κατάποσης, ξεπλύνετε το στόμα με νερό (μόνο εφόσον το θύμα διατηρεί τις αισθήσεις του).

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ

Για τη συσκευασία των χημικών θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη τα κάτωθι:

- Η συσκευασία των χημικών πρέπει να είναι ανθεκτική και κατάλληλη για το περιεχόμενο που θα δεχθεί (π.χ. οξύ, διαλύτης κλπ.).
- Περιέκτης προϊόντος προς διάθεση στο ευρύ κοινό ταξινομημένου ως «πολύ τοξικό», «τοξικό» ή «διαβρωτικό» πρέπει να είναι εφοδιασμένος με πώμα ασφαλείας για τα παιδιά και να φέρει ανάγλυφη προειδοποίηση κινδύνου ανεξαρτήτως χωρητικότητας.
- Περιέκτης προϊόντος προς διάθεση στο ευρύ κοινό ταξινομημένου ως «επιβλαβές», «εξαιρετικά εύφλεκτο», ή «εύφλεκτο» πρέπει να φέρει ανάγλυφη προειδοποίηση κινδύνου ανεξαρτήτως χωρητικότητας.
- Οι συσκευασίες πρέπει να κλείνονται αρχικά με σφραγίδα κατά τρόπο ώστε αυτή να καταστρέφεται ανεπανόρθωτα με το πρώτο άνοιγμα.

Χειρισμός επικίνδυνων χημικών προϊόντων

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ:	ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ:
<ul style="list-style-type: none"> • Ελέγχεται η καλή κατάσταση της συσκευασίας, η ετικέτα και/ή το πώμα ασφαλείας	<ul style="list-style-type: none"> • Καπνίζετε, τρώτε, πίνετε κατά τη διάρκεια του χειρισμού χημικών προϊόντων
<ul style="list-style-type: none"> • Διαβάζονται προσεκτικά τα σύμβολα, οι ενδείξεις κινδύνου, οι φράσεις κινδύνου R και οι φράσεις ασφαλούς χρήσης S	<ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιούνται κενές συσκευασίες χημικών προϊόντων για άλλη χρήση (π.χ. μεταφορά τροφίμων)
<ul style="list-style-type: none"> • Αποθηκεύονται τα χημικά προϊόντα σύμφωνα με τις οδηγίες του παρασκευαστή	<ul style="list-style-type: none"> • Καταστρέφονται οι ετικέτες επισήμανσης και ασφαλούς χειρισμού
	<ul style="list-style-type: none"> • Μεταφέρονται χημικά από / προς δοχεία χωρίς ετικέτα

ΟΡΙΣΜΟΙ – ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Π. Δ. 338/2001 «Προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες» (ΦΕΚ 227/Α/09-10-2001)

Άρθρο 2 Ορισμοί

Χημικός παράγοντας: Κάθε χημικό στοιχείο ή ένωση, ελεύθερο ή σε πρόσμειξη, όπως υφίσταται σε φυσική κατάσταση ή όπως παράγεται, χρησιμοποιείται ή απελευθερώνεται, μεταξύ άλλων υπό μορφή αποβλήτων, μέσω οιασδήποτε εργασιακής δραστηριότητας, είτε παράγεται σκοπίμως είτε όχι είτε διατίθεται στο εμπόριο είτε όχι.

Άρθρο 8

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 11 και 12 του π.δ. 17/96, ο εργοδότης διασφαλίζει ότι στους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους παρέχονται:

- τα δεδομένα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος διατάγματος και περαιτέρω πληροφορίες για κάθε σημαντική μεταβολή στο χώρο εργασίας που οδηγεί σε αλλαγή των δεδομένων αυτών,

- πληροφορίες σχετικά με τους επιβλαβείς χημικούς παράγοντες στο χώρο εργασίας, όπως η ταυτότητα αυτών των παραγόντων, οι κίνδυνοι για την ασφάλεια και την υγεία, οι σχετικές οριακές τιμές έκθεσης και άλλες ισχύουσες διατάξεις,

- κατάρτιση και πληροφορίες σχετικά με τις κατάλληλες προφυλάξεις και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν ώστε να προστατεύουν τον εαυτό τους και τους άλλους εργαζομένους στο χώρο εργασίας,

- πρόσβαση σε οιοδήποτε δελτίο στοιχείων ασφαλείας που χορηγείται από τον προμηθευτή σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΚΥΑ 1197/89 και το άρθρο 27 της ΚΥΑ 378/94,

και ότι οι πληροφορίες:

- παρέχονται κατά τρόπο ανάλογο προς το αποτέλεσμα της εκτίμησης του κινδύνου που γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος διατάγματος. Ο τρόπος αυτός μπορεί να ποικίλλει, από προφορική κοινοποίηση έως ατομική οδηγία και εκπαίδευση μαζί με έγγραφη ενημέρωση, αναλόγως της φύσεως και του βαθμού του κινδύνου που προκύπτει από την εκτίμηση κινδύνου δυνάμει του εν λόγω άρθρου,

- ενημερώνονται προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές των συνθηκών.

2. Όταν τα δοχεία και οι σωληνώσεις για επιβλαβείς χημικούς παράγοντες που χρησιμοποιούνται κατά την εργασία δεν διαθέτουν σήμανση σύμφωνη με την ισχύουσα νομοθεσία περί επισήμανσης των χημικών παραγόντων και περί ενδείξεων ασφαλείας στο χώρο εργασίας, ο εργοδότης, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στην προαναφερόμενη νομοθεσία, διασφαλίζει ότι είναι δυνατή η σαφής αναγνώριση των περιεχομένων των δοχείων και των σωληνώσεων, όπως και η φύση των εν λόγω περιεχομένων και οι τυχόν συναφείς εγγενείς κίνδυνοι.

N1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων»

Άρθρο 25

Ο εργοδότης οφείλει να γνωρίζει τους κινδύνους τους οποίους συνεπάγονται για την υγεία των εργαζομένων παράγοντες που χρησιμοποιούνται ή δημιουργούνται στους τόπους εργασίας και, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις παραπάνω απαιτήσεις, δικαιούται να ζητά από τον παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή των παραγόντων αυτών πληροφορίες τόσο για τους κινδύνους που συνεπάγονται για την υγεία των εργαζομένων όσο και για τις μεθόδους ασφαλούς χρήσης τους.

2. Τα πρόσωπα που παρασκευάζουν, εισάγουν, θέτουν σε κυκλοφορία ή παραχωρούν με οποιοδήποτε τρόπο παράγοντες για επαγγελματική χρήση έχουν υποχρέωση:

α) Να βεβαιώνονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ότι οι παράγοντες αυτοί δεν παρουσιάζουν κίνδυνο για την υγεία των προσώπων που τους χρησιμοποιούν, εφόσον χρησιμοποιούνται κατάλληλα για την εργασία που έχουν προδιαγραφεί.

β) Να παρέχουν γραπτές πληροφορίες σχετικά με τα επικίνδυνα χαρακτηριστικά των παραγόντων και τους κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων που εκτίθενται σ. αυτούς, καθώς και γραπτές οδηγίες για την ορθή χρήση και τον τρόπο προφύλαξης από τους γνωστούς κινδύνους.

γ) Να διεξάγουν μελέτες και έρευνες και να ενημερώνονται με οποιονδήποτε τρόπο για την εξέλιξη των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων, ώστε να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις των εδαφίων α. και β. της παραγράφου αυτής.

3. Δεν επιτρέπεται η χρήση ή η διακίνηση στους χώρους εργασίας χημικών παραγόντων σε συσκευασίες και με τρόπους που δεν πληρούν τις απαιτήσεις των σχετικών διατάξεων.

Θεσ/νίκη, 09-01-2009

Όλγα Δουδακμάνη

Χημικός Μηχανικός

Τεχνική Επιθ/τρια Εργασίας

Material Safety Data Sheet

Δελτίο Ασφαλούς Χειρισμού Προϊόντος

Date prepared/ Ημερομηνία: Date revised / Ημ/νία αναθεώρησης: N/A

---

1. Identification of the Substance / Preparation and the Company Ταυτότητα ουσίας / σκευάσματος και εταιρίας

Substance or preparation trade name:
Εμπορική ονομασία ουσίας ή σκευάσματος:

Unique reference numbers(s):
Αριθμός αναφοράς:

Company/undertaking name & address:
Επωνυμία Εταιρίας και διεύθυνση:

Telephone:
Τηλέφωνο:

Emergency telephone number:
Τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης:

2. Composition Σύνθεση

Substance:
Ουσία:

% content:
περιεκτικότητα %:

CAS Number:
αριθμός CAS:

Classification:
Ταξινόμηση:

EINECS:
Εμπειρικός – Συντακτικός τύπος:
Σύμβολα και φράσεις κινδύνου:

3. Hazards Identification Αναγνώριση κινδύνων

Most important hazards:
Πιο σημαντικοί κίνδυνοι

Specific hazards:
Ειδικοί κίνδυνοι

4. First aid measures: Πρώτες Βοήθειες:

Skin contact:
επαφή με το δέρμα

Eye contact:
επαφή με τα μάτια

Ingestion:
Κατάποση

5. Fire fighting measures: Μέτρα πυρόσβεσης

Suitable extinguishing media:
Κατάλληλα μέσα πυρόσβεσης

Unsuitable extinguishing media:
Ακατάλληλα μέσα πυρόσβεσης

Special hazards in fire:
Ειδικοί κίνδυνοι σε περίπτωση φωτιάς

Required special protective equipment for fire-fighters:
Ειδική προστασία για τους πυροσβέστες

6. **Accidental release measures** **Μέτρα προστασίας σε περίπτωση ατυχήματος**

Personal precautions:
Προφυλάξεις για το χρήστη:

Environmental precautions:
Προφυλάξεις για το περιβάλλον:

Methods for cleaning:
Μέθοδοι καθαρισμού

7. **Handling and storage** **Χειρισμός και Αποθήκευση**

Handling: Technical measures/precautions:
Χειρισμός: Τεχνικά μέτρα/προφυλάξεις:

Storage: Technical measures/storage conditions:
Αποθήκευση: Τεχνικά μέτρα/συνθήκες αποθήκευσης

8. **Exposure Controls** **Έλεγχος Έκθεσης / προστασία του χρήστη**

Engineering measures:
Τεχνικά μέτρα

Control Parameters:
Παράμετροι ελέγχου

Personal protection equipment:
Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας

Eye protection:
Προστασία οφθαλμών

Hand protection:
Προστασία χεριών

Hygiene measures:
Μέτρα υγιεινής:

9. **Physical and chemical properties** **Φυσικές και Χημικές Ιδιότητες**

Appearance:
Εμφάνιση

Odour:
Οσμή:

pH:

Boiling point:
Σημείο ζέσεως:

Melting point:
Σημείο τήξης

Flashpoint:
Σημείο ανάφλεξης

Explosive properties:
Εκρηκτικές ιδιότητες

Vapour pressure:

Τάση ατμών

Relative density:
Σχετική πυκνότητα

Solubility:
Διαλυτότητα

10. Stability and reactivity Σταθερότητα και αντίδραση

Conditions to avoid:
Συνθήκες προς αποφυγή

Materials to avoid:
Υλικά προς αποφυγή

Hazardous decomposition products:
Επικίνδυνα προϊόντα αποδόμησης

11. Toxicological information Τοξικολογικές πληροφορίες

Acute toxicity:
Οξεία τοξικότητα

Excessive exposure may affect human health as follows:
Εκτεταμένη έκθεση μπορεί να επηρεάσει την ανθρώπινη υγεία ως ακολούθως:

Skin contact:
Επαφή με το δέρμα

Eye contact:
Επαφή με τα μάτια

Inhalation/ingestion:
Εισπνοή / κατάποση

12. Ecological information Οικολογικές πληροφορίες

13. Disposal Considerations: Δεδομένα Διάθεσης

14. Transport information: Πληροφορίες μεταφοράς

Classification data:
Στοιχεία ταξινόμησης

15. Regulatory information Στοιχεία ρύθμισης

16. Other Information Άλλες πληροφορίες

Recommendations/restrictions:
Συστάσεις / περιορισμοί

Sources of key data used to compile Safety Data Sheet:
Πηγές δεδομένων κλειδιά χρησιμοποιούμενα στη σύνθεση του Δελτίου Δεδομένων Ασφαλείας: